

การพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

~~เนติพร ห่องกุล เปี่ยมอม~~
~~ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ~~

คณินิจ อุลิมาศ

TH 000 7776

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา

17 ต.ค. 2546

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2545

169818

ISBN 974-616-754-5

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์
ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ลัดดา ศุขปรีดี)

..... กรรมการ
(ดร.สุชาดา กรเพชรปानी)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ลัดดา ศุขปรีดี)

..... กรรมการ
(ดร.สุชาดา กรเพชรปानी)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว.สมพร สุกตัญญี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วาทณี ฐาปนวงศ์ตานติ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 21 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษา และช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ลัดดา ศุขปรีดี ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และ ดร. สุชาดา กรเพชรปानी กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. สมพร สุทัศน์ีย์ รองศาสตราจารย์ ดร. จุลอง ทับศรี และรองศาสตราจารย์วาณี ฐานวงษ์คันติ คณะกรรมการสอบปากเปล่าที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านดังปรากฏชื่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ที่ได้ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจสอบรูปแบบการสอน ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบรวมทั้งได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณพ่อ แม่ น้อง และบุคคลอื่นเป็นที่รักทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำและเป็นที่กำลังใจสำคัญอย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จด้วยดี

คุณประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ ขอมอบให้แด่บุพการีและอาจารย์ที่กรุณาอบรมสั่งสอนให้ความรู้และสิ่งที่ตั้งถามแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

คณิงนิจ อุสิมาศ

40920605 : สาขาวิชา : เทคโนโลยีทางการศึกษา ; กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา)

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบการสอน/การเรียนรู้การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ/วิชา

ภาษาไทย/นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คณิงนิจ อุดิมาศ : การพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (A CHILD - CENTERED INSTRUCTIONAL
DEVELOPMENT IN THAI LANGUAGE FOR MATTHAYOMSUKSA ONE STUDENTS)

อาจารย์ที่ปรึกษา : ลัดดา สุขปรีดี, กศ.ม., สุชาดา กรเพชรปานิ, Ph. D. 127 หน้า.

ISBN 974-616-754-5

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชา
ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และประเมินรูปแบบการสอน

การประเมินเพื่อปรับปรุงประกอบด้วยการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ ประเมินรายบุคคล
และประเมินกลุ่มย่อย ส่วนการประเมินผลลัพธ์นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนแก่งหางแมว-
พิทยาคาร จันทบุรี จำนวน 30 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนรู้ แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แฟ้มสะสมผลงาน และแบบสอบถาม
ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
วิเคราะห์ทางสถิติด้วย t - test

ผลการวิจัยได้รูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีขั้นตอนการเรียนการสอน 3 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนการปฐมนิเทศ ขั้นตอน
การเรียนการสอน และขั้นตอนการประเมินผล การใช้รูปแบบการสอนจากการทดลองในสภาพจริง
พบว่า หลังการเรียนผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้เรียนมีผลคะแนนในแฟ้มสะสมผลงานเฉลี่ยร้อยละ 83.75 และผู้เรียนมี
ความพอใจมากต่อการเรียนการสอน

40920605 : MAJOR : EDUCATIONAL TEACHNOLOGY ;

M.Ed. (EDUCATIONAL TEACHNOLOGY)

KEYWORD : A CHILD - CENTERED / INSTRUCTIONAL DEVELOPMENT / THAI
LANGUAGE / MATTHAYOMSUKSA ONE STUDENTS

KANUNGNIT USIMAT : A CHILD - CENTERED INSTRUCTIONAL
DEVELOPMENT IN THAI LANGUAGE FOR MATTHAYOMSUKSA ONE STUDENTS.
THESIS ADVISORS : LADDA SOOKPREEDEE, M.Ed., SUCHADA KORNPETHPANEE,
Ph.D., 127 P. ISBN 974-616-754-5

The purpose of this research was to develop a child - centered instruction in THAI language for matthayomsuksa one students and evaluate learning outcomes.

The instructional development was verified by experts and tryout process. The subjects comprised of 30 matthayomsuksa one students of Kaenghangmaew Pittayakan school, Chanthaburi registered in the second semester of academic year 2001. At the end of the experiment, all subjects were measured for their achievement using Achievement Tests, Checklists, Portfolio and questionnaire. The test scores were then analyzed by using t-test.

The result was found that a child - centered instructional system in THAI language for matthayomsuksa one students came up with three stages process which comprised of : (1) orientation, (2) process of instruction and, (3) evaluation. The effects of using a child - centered instruction in THAI language for matthayomsuksa one students were ; the posttest achievement scores were found to be significantly higher than the pretest scores ($p < .01$), a portfolio scores were 83.75 percent and students were satisfied with this instruction.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
รูปแบบการสอน	8
วิธีระบบ	13
การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	14
แฟ้มสะสมผลงาน	29
การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
ขั้นที่ 1 การศึกษากรอบแนวคิดของรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	46

ขั้นที่ 2 ออกแบบรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่	47
ขั้นที่ 3 ประเมินรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	50
4 ผลการวิจัย	57
กรอบแนวคิดของรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	57
รูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	59
ผลการประเมินผลลัพธ์ของรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	62
5 สรุปและอภิปรายผล	66
สรุปผลการวิจัย	67
อภิปรายผลการวิจัย	69
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก	82
ภาคผนวก ก	83
ภาคผนวก ข	85
ภาคผนวก ค	92
ภาคผนวก ง	119
ประวัติย่อของผู้วิจัย	127

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการเรียนรู้เป็นกลุ่มแบบเดิม	25
2 ผังการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง “รามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ”	51
3 ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอน	54
4 แนวคิดและทฤษฎีซึ่งเป็นที่มาของหลักการและขั้นตอนของรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	58
5 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการทดสอบก่อนและหลังเรียน	62
6 ผลการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนที่เรียนจากรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	63
7 ผลคะแนนรวมจากแฟ้มสะสมผลงานของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	64
8 ผลการแสดงความพึงพอใจของผู้เรียนต่อรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	65
9 ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง “รามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ”	86
10 ความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง “รามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ”	87
11 ความเที่ยงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง “รามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ”	88
12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน	89
13 การคำนวณหาค่าความเที่ยงของการประเมินแฟ้มสะสมผลงานของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	90

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 องค์ประกอบของระบบ	14
2 ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดพื้นฐาน หลักการ และวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	61
3 รูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	62